

APRIL 2021

EFFEKTIV BEKÆMPELSE AF HADFORBRYDELSER

Det er vigtigt, at hadforbrydelser anerkendes i straffesager. Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at loven håndhæves effektivt, og at straffeloven ændres, så det fremgår udtrykkeligt, at der er tale om en hadforbrydelse, når forbrydelsen helt såvel som delvist har baggrund i de beskyttede grunde.

Hadforbrydelser er den alvorligste form for diskrimination og rammer særligt etniske og religiøse minoriteter. Mange oplever at blive udsat for en hadforbrydelse, men de meget få offentliggjorte domme tyder på, at selve hadmotivet kun sjældent anerkendes af retssystemet. Det er vigtigt, at ofre for hadforbrydelser oplever, at retssystemet anerkender forbrydelsen.

HADFORBRYDELSER BLIVER SJÆLDENT ANERKENDT AF RETSSYSTEMET

Ifølge Justitsministeriets seneste offerundersøgelse oplever omkring 5.000 personer mellem 16 og 74 år hvert år racistisk motiveret vold. Rigspolitiet registrer hvert år kun omkring 500 sager om hadforbrydelser, hvoraf størstedelen handler om racistisk og religiøst motiveret hadtale, vold, trusler og hærværk.

Ud af de omkring 500 hadforbrydelsessager er der relativt få, der fører til sigtelser. Der findes ingen opgørelser over antallet af tiltaler og domme, men der er meget få offentliggjorte domme, hvor der dømmes for hadforbrydelser.

Straffelovens § 81, nr. 6:

Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som skærpende omstændighed, at gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende.

LOVGIVNING

Begrebet hadforbrydelser omfatter hadtale, som er forbudt i henhold til straffelovens § 266b, og almindelige forbrydelser, som har baggrund i etnicitet, oprindelse, tro, seksuel orientering eller lignende, efter straffelovens § 81, nr. 6.

Ifølge forarbejderne til § 81 tager bestemmelsen sigte på tilfælde, hvor forbrydelsens motiv **helt** eller **delvist** kan tilskrives disse forhold.

HELT ELLER DELVIST MOTIVERET I HAD

En gennemgang af argumentationen i de få offentliggjorte domme kan give det indtryk, at domstolene er tilbageholdende med at finde, at en forbrydelse har baggrund i offerets etnicitet, religion eller lignende. I de offentliggjorte domme lader domstolene til at kræve, at hadmotivet er det **eneste** motiv for forbrydelsen. Det er

vanskeligt at se, at domstolene også dømmes for hadforbrydelser, når forbrydelsen delvist har baggrund i etnicitet eller lignende. Negative holdninger til offerets etnicitet eller religion kan for eksempel føre til, at forbrydelsen bliver mere voldsom.

Et eksempel er en dom fra Østre Landsret fra 11. september 2007:

En mand bliver vred over, at bussen ikke stopper ved et stoppested, hvor han står og venter. Han tager en taxa og fanger bussen, hvorefter han går ind og overfalder buschaufføren, mens hans råber "perker" og "perkersvin" til buschaufføren. Retten fandt imidlertid ikke, at volden – uanset de samtidigt fremsatte racistiske udtalelser – "med den fornødne sikkerhed [kunne] anses for at have baggrund i forurettedes etniske oprindelse".

DEN BRITISKE MODEL

I den engelske lovgivning er der tale om en hadforbrydelse, både når forbrydelser er motiveret i had, og når forbrydelsen får en racistisk karakter, fordi gerningspersonen fremsætter racistiske ytringer i forbindelse med forbrydelsen. Der er således tale om hadforbrydelser, både når de er **motiveret** i had, og når der **gives udtryk for** had. Dermed kan der i UK også straffes for hadforbrydelser på et mere objektivi grundlag, når offeret har grund til at opfatte forbrydelsen som racistisk eller lignende.

ANBEFALINGER

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Politi, anklagemyndighed og domstole sikrer, at der dømmes for hadforbrydelser, når forbrydelsen helt såvel som delvist har baggrund i de beskyttede grunde i straffelovens § 81, nr. 6.
- Straffeloven ændres, så det fremgår udtrykkeligt af loven, at der skal dømmes for hadforbrydelser, når forbrydelsen helt såvel som delvist har baggrund i de beskyttede grunde.
- Alle domme, hvor § 81, nr. 6 er påberåbt, gøres offentligt tilgængelige, for eksempel i en oversigt som den, der eksisterer for sager vedrørende hadtale (straffelovens § 266b).